



## **CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ**

SEKRETARIAT  
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04  
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24  
00 - 503 W A R S Z A W A  
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: [sekretariat@cbos.pl](mailto:sekretariat@cbos.pl)

BS/108/2008

### **OCENA SYTUACJI POLSKI NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH  
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

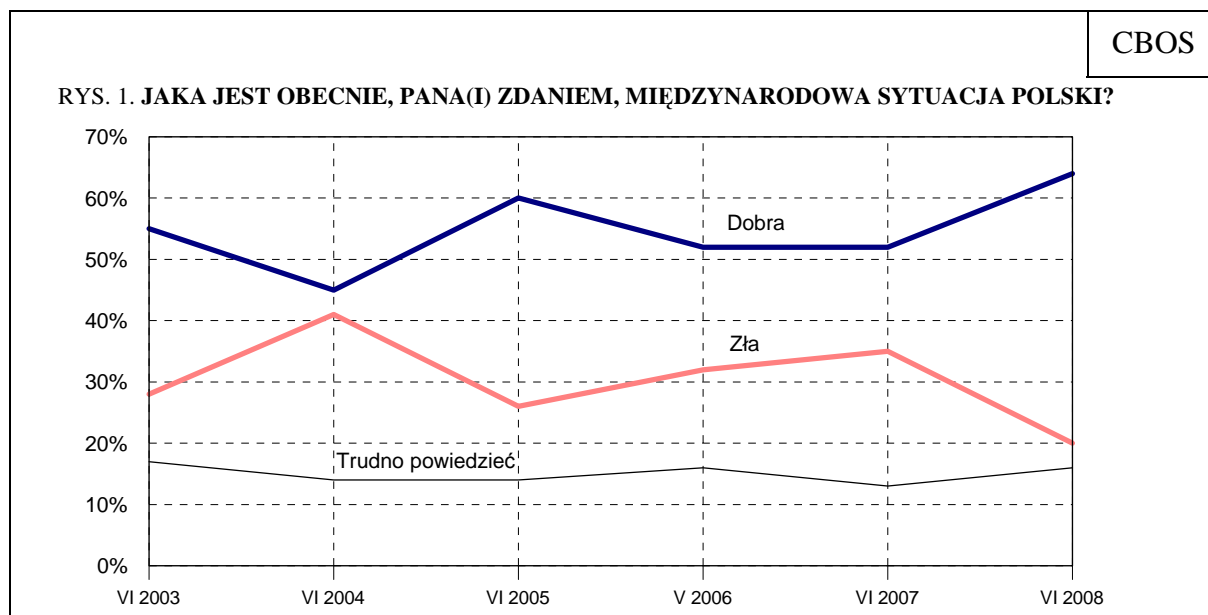


Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku  
12 października 2007 roku

W czerwcowym sondażu<sup>1</sup> poruszyliśmy między innymi niektóre kwestie związane z polską polityką zagraniczną. Chodziło nam o uzyskanie podstawowych informacji o tym, jak zmiana stylu uprawiania polityki zagranicznej przez obecny rząd odbiła się na społecznym postrzeganiu sytuacji Polski na arenie międzynarodowej i bezpieczeństwa naszego kraju, a także stosunków z niektórymi sąsiadami. W komunikacie przedstawiamy ogólne oceny polskiej polityki zagranicznej, natomiast opinie o stosunkach z sąsiadami będą przedmiotem osobnego opracowania.

### OCENA SYTUACJI POLSKI NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

Sytuacja naszego kraju na arenie międzynarodowej postrzegana jest obecnie wyraźnie lepiej niż przed rokiem. Odsetek badanych uważających ją za dobrą jest największy od pięciu lat, odkąd pytamy o taką ocenę.



<sup>1</sup> Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (217) przeprowadzono w dniach 6–9 czerwca 2008 roku na liczącej 1107 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Jaka jest obecnie, Pana(i) zdaniem, międzynarodowa sytuacja Polski?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VI 2003	VI 2004	VI 2005	V 2006	VI 2007	VI 2008
	w procentach					
Dobra	55	45	60	52	52	64
Zła	28	41	26	32	35	20
Trudno powiedzieć	17	14	14	16	13	16

Niemal dwie trzecie ogółu badanych (64%) uważa, że sytuacja Polski na arenie międzynarodowej jest dobra, a tylko jedna piąta (20%) ocenia ją jako złą. Liczba ocen pozytywnych jest tym większa, im wyższy poziom wykształcenia badanych – wśród najlepiej wykształconych sięga trzech czwartych (74%). W grupach społeczno-zawodowych wyróżniają się osoby pracujące na własny rachunek, wśród których odsetek ocen pozytywnych jest jeszcze wyższy (88%) – patrz tabele aneksowe.

Na ocenę sytuacji Polski na arenie międzynarodowej w dość interesujący sposób wpływa zainteresowanie polityką<sup>2</sup>.

Tabela 2

Zainteresowanie polityką	Jaka jest obecnie międzynarodowa sytuacja Polski?		
	Dobra	Zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże lub bardzo duże	72	25	3
Średnie	72	19	9
Niewielkie	60	22	18
Żadne	45	19	36

Badani deklarujący niewielkie zainteresowanie polityką, a szczególnie w ogóle się nią nieinteresujący wyraźnie rzadziej niż pozostali pozytywnie oceniają sytuację naszego kraju na arenie międzynarodowej. Natomiast oceny negatywne są wśród nich mniej więcej równie częste jak wśród tych, którzy interesują się polityką. Pozwala to wysunąć przypuszczenie, że wśród osób nieinteresujących się polityką częściej można spotkać takie, które skłonne są ulegać „czarnej” wizji sytuacji kraju.

<sup>2</sup> Swoje zainteresowanie polityką badani określali za pomocą 5-stopniowej skali opisanej następująco: 1) bardzo duże – uważnie śledzę prawie wszystko, co się dzieje w polityce, 2) duże – dość uważnie śledzę to, co się dzieje w polityce, 3) średnie – śledzę jedynie główne wydarzenia, 4) nikłe, niewielkie – często umykają mojej uwadze nawet ważne wydarzenia, 5) żadne – praktycznie mnie to nie interesuje. Ze względu na niewielką liczbę osób deklarujących bardzo duże zainteresowanie polityką, w analizach połączono kategorie „bardzo duże” i „duże”.

W pewnym, choć niewielkim stopniu ocena sytuacji Polski na arenie międzynarodowej wiąże się z identyfikacjami politycznymi badanych.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Jaka jest obecnie międzynarodowa sytuacja Polski?		
	Dobra	Zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	80	13	7
SLD	77	17	6
PSL	76	15	9
PiS	73	20	7
Niezdecydowani	58	20	22
Niezamierzający głosować	53	23	24

Stosunkowo najlepiej sytuację Polski w świecie oceniają zwolennicy PO, nieco gorzej potencjalni wyborcy SLD i PSL, a najgorzej elektorat PiS. Skłonność do wystawiania ocen negatywnych jest nieco większa wśród zwolenników obu partii opozycyjnych niż sympatyków ugrupowań tworzących koalicję rządową.

Jednak najmniej pozytywnych opinii na ten temat, a najwięcej negatywnych wyrażają osoby bierne politycznie. Dość podobnie sytuację Polski na arenie międzynarodowej oceniają badani niemający określonych preferencji partyjnych. Interesujące, że w obu tych grupach ocen pozytywnych jest wyraźnie mniej niż wśród osób o skonkretyzowanych sympatiach partyjnych, natomiast liczba ocen negatywnych jest prawie taka sama jak wśród zwolenników partii opozycyjnych.

### **OCENA BEZPIECZEŃSTWA KRAJU**

Zdecydowana większość Polaków (76%) uważa, że obecnie nie ma zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa kraju. Przekonanie takie dominuje już od kilkunastu lat, ale nasiliło się szczególnie w trzech ostatnich. Zapewne wiąże się to z członkostwem Polski w Unii Europejskiej. W tym roku notujemy dalszy wzrost tego przekonania. Jest on wprawdzie niewielki (mieści się w granicach błędu pomiaru), niemniej w efekcie poziom poczucia, że bezpieczeństwu Polski nic nie zagraża, jest najwyższy z dotychczasowych.

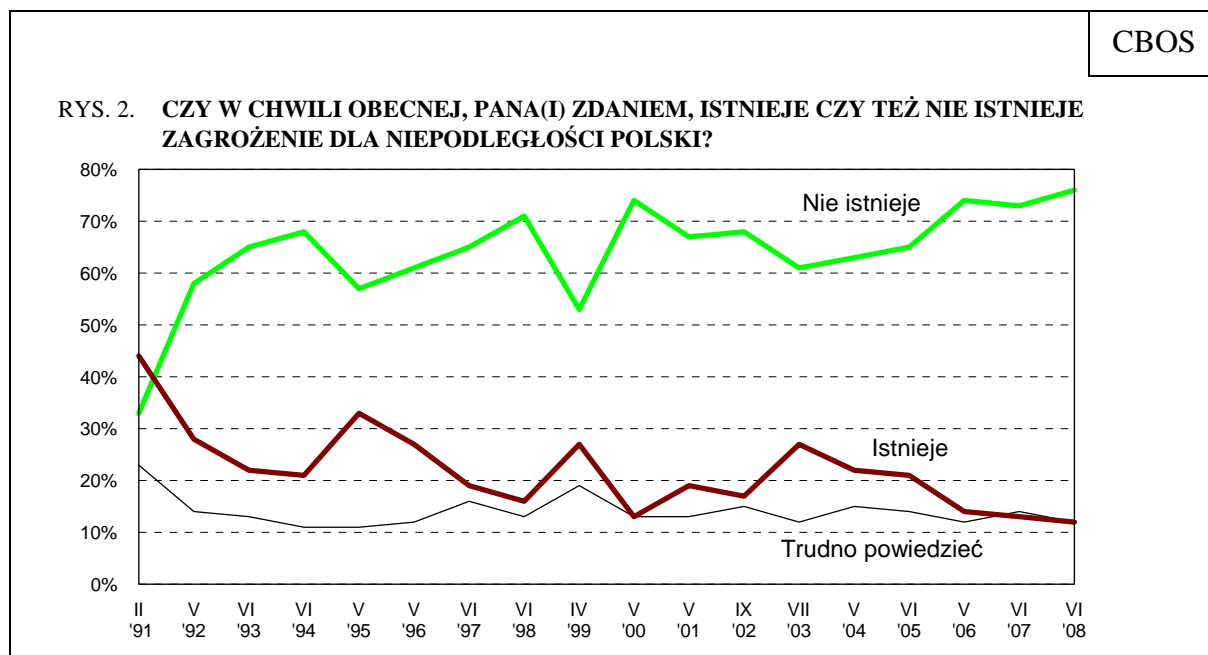


Tabela 4

Czy w chwili obecnej, Pana(i) zdaniem, istnieje czy też nie istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski?	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	II '91	V '92	VI '93	VI '94	V '95	V '96	VI '97	VI '98	IV '99	V '00	V '01	IX '02	VII '03	V '04	VI '05	V '06	VI '07	VI '08
	w procentach																	
Istnieje	44	28	22	21	33	27	19	16	27	13	19	17	27	22	21	14	13	12
Nie istnieje	33	58	65	68	57	61	65	71	53	74	67	68	61	63	65	74	73	76
Trudno powiedzieć	23	14	13	11	11	12	16	13	19	13	13	15	12	15	14	12	14	12

Przekonania o braku zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa kraju nie różnicuje stopień zainteresowania polityką. W zasadzie też nie wiąże się ono z cechami społeczno-demograficznymi badanych. Ujawnia się natomiast pewien, choć niewielki, związek z sympatiami partyjnymi.

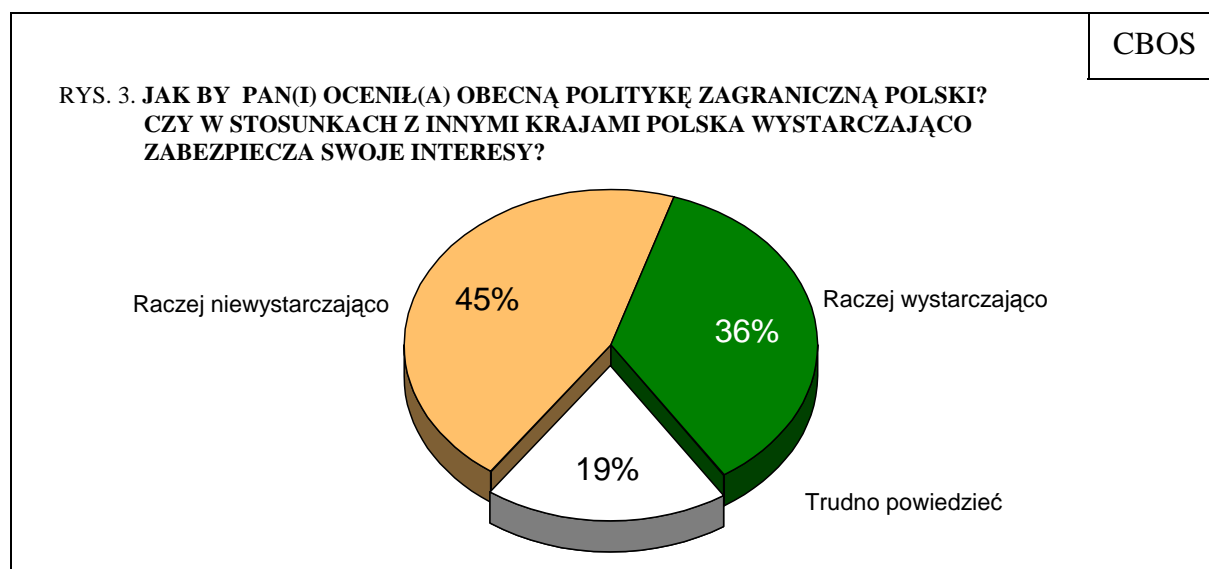
Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Czy w chwili obecnej istnieje czy też nie istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski?		
	Istnieje	Nie istnieje	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	7	87	6
PSL	7	78	15
SLD	11	84	5
PiS	14	80	6
Niezdecydowani	8	74	18
Niezamierzający głosować	14	72	14

Wśród zwolenników partii opozycyjnych przekonanie o istnieniu zagrożenia dla niepodległości kraju jest częstsze niż wśród sympatyków ugrupowań tworzących koalicję rządową. W elektoracie PiS dwukrotnie częściej niż wśród wyborców PO i PSL można spotkać osoby uważające, że niepodległość kraju jest zagrożona.

### OCENA POLSKIEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ

Zdecydowana większość Polaków pozytywnie ocenia sytuację kraju na arenie międzynarodowej, a także jest przekonana, że nie istnieje zewnętrzne zagrożenie dla Polski. Jak na tym tle oceniana jest polska polityka zagraniczna? Czy wystarczająco chroni ona interesy naszego kraju?



Opinie na ten temat są już bardziej powściągliwe. Wśród ogółu badanych przeważa pogląd, że w stosunkach z innymi krajami Polska niewystarczająco zabezpiecza swoje interesy. Jedyne kadra kierownicza i inteligencja w większości uważa, że interesy kraju są zabezpieczone w stopniu wystarczającym (53% wobec 35% będących przeciwnego zdania). Pogląd taki przeważa również, ale nieznacznie (47% wobec 44%), wśród osób z wyższym wykształceniem, natomiast wśród pracujących na własny rachunek opinie na ten temat są równo podzielone (43% wobec 42%). Najbardziej krytyczni są uczniowie i studenci – 62% z nich jest zdania, że interesy kraju nie są wystarczająco zabezpieczone, a 21% wyraża przeciwną opinię.

Powstaje pytanie, jak na tę sprawę zapatrują się badani o różnym stopniu zainteresowania polityką.

Tabela 6

Zainteresowanie polityką	Czy w stosunkach z innymi krajami Polska wystarczająco zabezpiecza swoje interesy?		
	Raczej wystarczająco	Raczej niewystarczająco	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże lub bardzo duże	43	49	8
Średnie	42	47	11
Niewielkie	33	50	17
Żadne	24	34	42

Wśród respondentów deklarujących duże lub średnie zainteresowanie polityką przeważa pogląd o niewystarczającym zabezpieczeniu interesów Polski w stosunkach z innymi krajami, ale przewaga ta jest mniejsza niż przeciętnie w skali kraju. Ci zaś, którzy w niewielkim stopniu interesują się polityką, zdecydowanie rzadziej niż zainteresowani nią wyrażają opinie pozytywne, natomiast równie często – negatywne. Mamy tu więc do czynienia z podobnym zjawiskiem jak w przypadku ogólnej oceny sytuacji Polski na arenie międzynarodowej. Osoby mające mniejszą wiedzę o polityce częściej ulegają stereotypowi ogólnie złej sytuacji kraju.

Ocena polskiej polityki zagranicznej zależy także od preferencji partyjnych. W elektoratach PO i SLD wyraźnie przeważają oceny pozytywne, a wśród zwolenników współzrządzającego PSL opinie pozytywne i negatywne się równoważą. W większości krytyczni są natomiast zwolennicy PiS.

Tabela 7

Potencjalne elektoraty	Czy w stosunkach z innymi krajami Polska wystarczająco zabezpiecza swoje interesy?		
	Raczej wystarczająco	Raczej niewystarczająco	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	52	39	9
PSL	47	49	4
SLD	48	32	20
PiS	36	58	6
Niezdecydowani	31	44	25
Niezamierzający głosować	28	46	26

Na koniec trzeba zauważyć, że mimo iż od połowy ubiegłej dekady, odkąd monitorujemy tę kwestię, przeważają (z jednym wyjątkiem) krytyczne opinie o stopniu zabezpieczenia interesów Polski na forum międzynarodowym, obecnie przewaga ta jest stosunkowo niewielka, zbliżona do stanu sprzed wejścia naszego kraju do NATO.



Tabela 8

Czy w stosunkach z innymi krajami Polska wystarczająco zabezpiecza swoje interesy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	V '95	V '96	VI '97	VI '98	IV '99	V '00	V '01	VII '02	VII '03	V '04	VI '05	V '06	VI '07	VI '08
	w procentach													
Raczej wystarczająco	23	35	38	36	38	31	24	25	31	28	27	26	24	36
Raczej niewystarczająco	60	45	42	42	36	44	54	58	50	50	55	54	55	45
Trudno powiedzieć	17	20	20	22	26	25	21	17	19	22	18	20	21	19

W porównaniu z rokiem ubiegłym obserwujemy wyraźny spadek krytycyzmu w ocenie stanu zabezpieczenia interesów Polski w stosunkach z innymi krajami.

★

★

★

Bieżący rok przyniósł poprawę ocen zarówno ogólnej sytuacji kraju na arenie międzynarodowej, jak i bezpieczeństwa Polski oraz dokonań polskiej polityki zagranicznej w zabezpieczaniu interesów kraju. We wszystkich trzech przypadkach odsetki ocen pozytywnych są najwyższe bądź należą do najwyższych z dotychczas notowanych.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

## A N E K S

Tabela 1. Jaka jest, Pana(i) zdaniem, obecnie międzynarodowa sytuacja Polski?

	(%)			
	Dobra	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	64	20	16	1102
Płeć				
Mężczyźni	72	19	10	523
Kobiety	56	21	22	579
Wiek				
18-24 lata	60	25	15	161
25-34	65	21	14	201
35-44	70	15	15	157
45-54	67	19	13	205
55-64	61	23	15	177
65 lat i więcej	58	16	26	201
Miejsce zamieszkania				
Wies	57	22	22	411
Miasto do 20 tys.	67	21	13	152
20-100 tys.	64	16	20	214
101-500 tys.	73	17	10	172
501 tys.i więcej mieszk.	68	23	9	154
Wykształcenie				
Podstawowe	55	20	26	290
Zasadnicze zawodowe	64	21	15	285
Średnie	66	20	15	372
Wyższe	74	19	7	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	77	18	5	84
Prac.umysł.niż.szczebla	73	17	10	103
Pracownicy fiz.- umysł.	59	22	20	99
Robotnicy wykwalifikowani	76	15	9	115
Robotnicy niewykwalifik.	48	35	17	60
Rolnicy	56	24	21	59
Pracujący na własny rach.	88	8	4	34
Bierni zawodowo				
Renciści	63	12	25	70
Emeryci	58	20	22	255
Uczniowie i studenci	58	28	14	91
Bezrobotni	54	24	22	72
Gospodynie domowe i inni	66	16	18	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	65	23	12	160
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	67	18	15	104
sekt. pryw. poza rolnict.	73	18	10	233
prywatnym gosp. rolnym	57	24	20	62
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	50	32	17	54
301-500	65	23	12	108
501-900	63	18	19	190
901-1200	68	20	12	118
Powyżej 1200 zł	73	21	6	161
Ocena własnych war. mater.				
Złe	57	22	22	229
Średnie	61	20	18	465
Dobre	70	19	11	407
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	21	19	64
Raz w tygodniu	64	20	17	565
1-2 razy w miesiącu	62	21	17	165
Kilka razy w roku	66	19	15	211
W ogóle nie uczestniczy	63	21	16	97
Poglądy polityczne				
Lewica	70	23	7	126
Centrum	67	21	12	313
Prawica	73	19	8	367
Trudno powiedzieć	45	18	36	296

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w chwili obecnej istnieje czy też nie istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski?

(%)

	Istnieje	Nie istnieje	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	76	12	1103
Płeć				
Mężczyźni	10	83	7	522
Kobiety	14	71	15	580
Wiek				
18-24 lata	11	75	14	161
25-34	7	86	8	200
35-44	9	81	10	159
45-54	14	77	9	205
55-64	16	75	10	177
65 lat i więcej	15	67	18	201
Miejsce zamieszkania				
Wieś	10	75	15	411
Miasto do 20 tys.	16	74	10	152
20-100 tys.	9	80	11	213
101-500 tys.	18	72	10	173
501 tys.i więcej mieszk.	10	84	6	154
Wykształcenie				
Podstawowe	11	73	16	292
Zasadnicze zawodowe	15	73	12	285
Średnie	12	78	9	371
Wyższe	8	87	5	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	7	89	4	84
Prac.umysł.niż.szczebła	9	84	6	101
Pracownicy fiz.- umysł.	13	78	9	99
Robotnicy wykwalifikowani	11	77	12	115
Robotnicy niewykwalifik.	7	83	10	60
Rolnicy	14	78	9	59
Pracujący na własny rach.	9	84	7	34
Bierni zawodowo				
Renciści	19	59	21	70
Emeryci	15	71	14	255
Uczniowie i studenci	10	79	11	91
Bezrobotni	11	74	16	74
Gospodynie domowe i inni	10	77	13	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	11	85	4	158
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	7	76	17	104
sekt. pryw. poza rolnict.	10	83	6	233
prywatnym gosp. rolnym	12	80	8	62
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	18	74	8	54
301-500	13	79	7	108
501-900	15	72	14	191
901-1200	13	76	11	118
Powyżej 1200 zł	8	87	5	161
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	68	18	230
Średnie	12	76	12	465
Dobre	11	82	7	407
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	61	16	64
Raz w tygodniu	12	77	11	566
1-2 razy w miesiącu	11	74	15	165
Kilka razy w roku	9	83	8	211
W ogóle nie uczestniczy	13	77	10	97
Poglądy polityczne				
Lewica	8	86	6	126
Centrum	13	78	8	312
Prawica	13	81	6	367
Trudno powiedzieć	10	65	24	297

Tabela 3. Jak by Pan(i) ocenił(a) obecną politykę zagraniczną Polski?  
Czy w stosunkach z innymi krajami Polska wystarczająco  
zabezpiecza swoje interesy?

(%)

	Raczej wystarcza- jąco	Raczej niewystar- czająco	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	45	19	1103
Płeć				
Mężczyźni	43	45	13	522
Kobiety	30	46	24	580
Wiek				
18-24 lata	34	50	16	161
25-34	36	51	14	200
35-44	42	42	16	159
45-54	32	52	16	205
55-64	38	41	21	177
65 lat i więcej	37	35	28	201
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	43	23	411
Miasto do 20 tys.	35	47	18	152
20-100 tys.	38	42	20	213
101-500 tys.	34	51	14	173
501 tys.i więcej mieszk.	40	48	13	154
Wykształcenie				
Podstawowe	34	36	30	292
Zasadnicze zawodowe	34	46	20	285
Średnie	35	52	13	371
Wyższe	47	44	9	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	53	35	12	84
Prac.umysł.niż.szczebła	39	53	8	101
Pracownicy fiz.- umysł.	27	63	10	99
Robotnicy wykwalifikowani	38	47	16	115
Robotnicy niewykwalifik.	34	47	19	60
Rolnicy	30	52	18	59
Pracujący na własny rach.	43	42	16	34
Bierni zawodowo				
Renciści	32	42	26	70
Emeryci	40	34	26	255
Uczniowie i studenci	21	62	17	91
Bezrobotni	33	40	26	74
Gospodynie domowe i inni	38	41	22	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	40	50	10	158
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	39	48	12	104
sekt. pryw. poza rolnict.	37	49	14	233
prywatnym gosp. rolnym	32	46	22	62
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	26	47	27	54
301-500	35	45	20	108
501-900	33	46	21	191
901-1200	42	46	12	118
Powyżej 1200 zł	38	51	11	161
Ocena własnych war. mater.				
Złe	29	45	26	230
Średnie	36	45	19	465
Dobre	40	46	14	407
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	45	23	64
Raz w tygodniu	35	46	19	566
1-2 razy w miesiącu	35	49	16	165
Kilka razy w roku	39	41	20	211
W ogóle nie uczestniczy	40	44	15	97
Poglądy polityczne				
Lewica	42	50	7	126
Centrum	39	49	12	312
Prawica	41	47	12	367
Trudno powiedzieć	24	37	38	297